

Ovo naš list ne donosi da bi tko bez kompetentne dozvole upotrijebio u praksi. Prevedeno je kao dokaz da Duh Sveti nadahnjuje neznane duhove koji poznaju Isusa i djecu, koji su ovim sigurno udovoljili Isusovoj želji i naredbi »Pustite malene k meni« i koji u naše blagoslovljeno vrijeme znaju liturgiju približiti svima koji na nju imaju svoja neotuđiva prava. Neka je dozvoljeno izraziti uvjerenje da crkveno učiteljstvo i vodstvo neće takvim i sličnim pothvatima stavljati nepotrebnih zapreka. Potoci i rijeke moraju imati svoje ograde i nasipe. Za natapanje su polja potrebni i uređeni kanali. Inače bi se životvorna voda razlila i napravila više štete nego koristi. Ne bi bilo mnogo bolje ni kad bi nasipi i kanali ostali bez zdrave i plodonosne vode.

M. Kirigin

ZAZIVI DUHU SVETOME

U NOVOM ČASOSLOVU

Apostolskim pismom »Mysterii paschalis« papa je Pavao VI odobrio 24. veljače 1969. obnovljeni Rimski kalendar. Od tada osmine imaju samo Božić i Uskrs, a »dani poslije Uzašašća do subote prije Duhova uključivo pripravljaју na dolazak Duha Svetoga Branitelja« (t. 26).

Tom je prigodom Vijeće za provedbu saborske liturgijske Uredbe izdalo neslužbeni komentar u kojemu stoji i ovo: Izvorno ustrojstvo uskrsnog vremena traži da to traje pedeset dana: »Bože, koji si htio da pashalno otajstvo obuhvaća misterij pedeset dana« (Sac. Gelas.). Počinje dakle Uskrsnim Bdjenjem i svršava nedjeljom Pedesetnice, kako to svjedoči pradavna i opća predaja Crkve koja je uvijek kao jedan svečani dan slavila »vrijeme Pedesetnice« (Tertulijan), »sedam sedmica svete Pedesetnice« (sv. Bazilije). Zbog toga istočni obredi zaključuju uskrsno vrijeme u nedjelju Pedesetnice navečer. Takav je bio i običaj rimske liturgije za vrijeme sv. Lava Velikog. Kad se u VII stoljeću blagdan Pedesetnice počeo slaviti jedino kao godišnji spomen silaska Duha Svetoga na apostole i kad je pala u zaborav životna povezanost Pedesetog dana s pashalnim vremenom, blagdanu je Duhova dodana osmina. Suvremeno je istraživanje o pashalnom otaj-

stvu spoznalo vrlo usku vezu između dana kad nam je darovan Duh Sveti i Gospodnjeg uskrsnuća i uzašašća. Stoga su mnogi željeli da se ukine duhovska osmina, što je i učinjeno . . . Dani između blagdana Uzašašća i blagdana Pedesetnice (Duhova) dobivaju posebno značenje: obogaćeni su vlastitim obrascima koji dozivaju u pamet Kristova obećanja u vezi s izlijevanjem Duha Svetoga.

Mjesto prilično blijedih liturgijskih tekstova dosadašnje duhovske osmine, koji su nastali u vrijeme opadanja liturgijskog stvaranja, obnovljeni Misal i Časoslov sadržavaju mnogo starih i novih obrazaca koji nam pomažu povezati Uskrs i Duhove te se na najbolji način pripremiti na darove Duha Svetoga.

Posebno je značenje da se od petka poslije Uzašašća svakog dana Večernja počinje himnom »O doži, Stvorče Duše Svet«. Ono što taj klasični himan, zajedno s misom posljednice »Dođi, Duše Presveti«, iznosi sažeto, to je misaonom i srdačnom molitvom razrađeno u novim Zazivima (preces) kojima je u obnovljenom Časoslovu svakog dana obogaćena Jutrenja (Laudes matutinae) i Večernja (Vesperae). Na dolazak Duha Svetoga i na njegove darove pripremaju nas ti zazivi kroz cijelo uskrsno vrijeme, ali posebno to čine od blagdana Uzašašća.

Niže donosimo dotične zazive u prijevodu. Ovdje nije moguće donijeti sve zazive tih časova kroz uskrsno vrijeme i time ovdje doneseni dobrim dijelom gube svoju povezanost s Isusovom i našom proslavom kako nam je predočuju blagdani Uskrsa i Uzašašća. U svakom nam slučaju svjedoče kako je dan Pedesetnice (Duhova) zaista vrhunski zaključak paschalnog vremena, koji je tako značajan za Gospodina i za nas.

II Večernja Uskrsa, III i V nedjelje:

Kriste, svjetlo i spase naroda, — potakni ogranj svojega Duha u nama koji naviještamo tvoje uskrsnuće.

Večernje I, III i V ponedjeljka:

Kristu, kojemu je Duh Sveti oživio ljudsku narav i učinio je životvornom, radosne duše kličemo: Gospodine, sve obnavljaj i oživljuj!

Gospodine, koji uvijek živiš u svojoj Crkvi, — Duhom je Svetim upućuj u svu istinu.

Jutarnja I, III i V ponedjeljka:

Ti koji si se apostolima češće ukazivao i u njih udahnuo Duha Svetoga, — obnovi u nama Duha koji stvara.

Jutarnja I, III i V srijede:

Kriste spasitelju, koji si svladavši smrt razveselio nas i uskrsnuvši uzdigao nas te nas obilato obasuo darovima, — potakni naša srca i ovaj dan posveti darom Duha Svetoga.

II Večernja II, IV i VI nedjelje:

Oče pravedni, po Sinu koga si uzdigao pošalji Crkvi Duha Svetoga, — da ona čitavom svijetu bude otajstveno sredstvo ujedinjavanja.

Novi naraštaj, koji si rodio iz vode i Duha Svetoga, — sačuvaj vjernim njegovu krštenju za život vječni.

Jutarnja II, IV i VI ponedjeljka:

Oče svjetlosti, Bože, koji si po svojem uskrsnom Sinu poslao na svijet Duha Svetoga, — ražeži naša srca ognjem duhovne ljubavi.

Jutarnja II, IV i VI srijede:

Bože, pothvate kojima ljudska obitelj nastoji svoj život učiniti više ljudskim, — jakošću ih svojega Duha pročisti i ojačaj.

Jutarnja II, IV i VI četvrtka:

Bože Oče, koji si svoj narod napojio vodom učinivši da mu ona provre iz stijene, — po uskrsnuću svoga Sina daj nama danas Duha života.

Jutarnja II, IV i VI petka:

Bog je Otac Duhom uskrisio Krista pa će oživjeti i naša smrtna tjelesa. Stoga kličimo: Gospode, oživi nas svojim Svetim Duhom!

Večernja II, IV i VI petka:

Isuse Spasitelju, koji si tijelom usmrćen a Duhom oživljen, — daj nama, koji smo umrli grijehu, živjeti od Duha Svetoga.

Ti koji si poslao učenike u sav svijet da propovijedaju evanđelje svakom stvorenju, — daj da od tvoga Duha žive oni koji naviještaju Blagovijest.

Jutarnja Uzašašća:

O kralju slave, Gospodine Isuse, koji si na današnji dan apostolima obećao Duha kako bi za tebe svjedočio do nakraj zemlje, — jakošću Duha Svetoga učvršćuj i naše svjedočenje.

Jutarnja petka poslije Uzašašća:

Zajedno slavimo Krista, koji je uzašao na nebo da pošalje Duha Svetoga na apostole, i molimo ga: Pošalji na nas Duha svojega!

Kriste, koji si uzašao na nebo, pošalji onoga koga nam je Otac obećao, — da se ojačamo snagom s visine.

Ti koji si htio da tvoji učenici budu mudri kao zmije i bezazleni kao golubice, — svojim nas Duhom nauči mudrosti i bezazlenosti.

Večernja petka poslije Uzašašća:

Hvala i slava Kristu koji je apostolima obećao da će im poslati jakost Duha Svetoga. Ponizno mu kličimo: Pošalji svoju svjetlost i svoju istinu! Daj nama da uvijek znamo i razmišljamo ono što je od Duha, — da ne upadnemo u smrt nego da postignemo život i mir.

Neka tvoj Duh pomogne našoj slabosti, — da znamo moliti kako treba.

Jutarnja subota poslije Uzašašća:

Slavimo Krista, koga je Duh Sveti pomazao i molimo: Ti, koji sjediš s desna Ocu, posreduj za nas!

Pogledaj, Gospodine, na sve koji se nazivamo kršćanskim imenom, — da nas Duh Sveti okupi u jedno.

Neka svi upoznaju tebe, pravi trs, — da postanu loze koje donose plod Duha.

I Večernja VII nedjelje:

Blagoslivljajmo Krista nad kojega je Duh Sveti sišao u tjelesnom liku. Njega zazivajmo i svoju molbu potkrijepljujmo govoreći: Amen.

Pošalji, Gospode, onoga koga imaš poslati, — da se tvoja Crkva uvijek obnavlja i pomlađuje.

Ti, koji si na dan Pedesetnice nadvladao babilonsku raspršenost, — svojim Duhom pospješuj jedinstvo u vjeri i njezinu sveopćenitost.

Neka tvoj Duh prebiva u nama, — da oživi naša smrtna tjelesa.

Jutrenja VII nedjelje:

Sjedinimo se u hvalama i molitvi sa svima koji su posvećeni Božjim Duhom, te recimo: Neka nam pomogne tvoj Duh, Gospodine!

Gospodine Isuse, daj da nas Duh Sveti danas vodi i da životom uvijek kročimo kao djeca Božja.

Po svome nam Duhu isprosi od Oca, — da postanemo dostojni tvojih obećanja.

Daj nam Bože saznanje, — da po Duhu Svetom napredujemo u poznavanju tebe i Oca.

II Večernja VII nedjelje:

Ne znamo kako treba moliti, ali sam Duh Sveti moli za nas neizrecivim uzdasima. Stoga govorimo: Neka Duh Sveti moli za nas!

Ti, koji si osjenjenjem Duha Svetoga začet od Marije Djevice, — čuvaj svete djevice u duhu njihova posvećenja.

Svećeniče naš, koji u Duhu Svetom hvališ Oca, — pridruži sebi sve ljude da ga hvale s tobom.

Jutrenja VII ponedjeljka:

Blagoslivljajmo Krista, koji je obećao da će nam od Oca i u njegovo ime poslati Branitelja. Zazivajmo ga: Daj nam svojega Duha!

Zahvaljujemo tebi, Kriste, i po tebi Ocu u Duhu Svetomu; — neka danas u tvoje ime sve činimo riječju i djelom.

Daj nam posjedovati tvojega Duha, — da budemo živi udovi tvojega tijela.

Ispuni nas svakim veseljem i mirom u vjerovanju, — da obilujemo u nadi i jakosti Duha Svetoga.

Večernja VII ponedjeljka:

Zahvaljujući Kristu, koji je utjehom Duha Svetoga ispunio apostole i svu Crkvu, sa svim mu vjernicima kličimo: Tješi svoju Crkvu, Gospode!

Pošalji svoga Duha, najboljeg tješitelja, — da izbriše suze svima žalosnima.

Jutrenja VII utorka:

Slaveći Krista Gospodina, koji je obećao da će nam od Oca poslati Duha Svetoga, ovako molimo: Kriste, daj nam svojega Duha!

Ti, koji si nas po Duhu učinio Božjom djecom, — daj da s tobom po Duhu neprestano zazivamo Boga Oca.

Večernja VII utorka:

Čast i slava Kristu koji vjernike učini zajedničarima Duha Svetoga. Kličimo: Kriste, čuj nas!

Od Oca izlij na Crkvu Duha Svetoga, — da je pročisti, ojača i proširi.

Svojim Duhom, Gospodine, vodi one koji nas upravljaju s vlašću, — da budu tvoji službenici u svakom dobru.

Pošalji Duha Svetoga, oca ubogih, — da pomogne i podigne sve bijedne.

Jutrenja VII srijede:

Duh Sveti svjedoči našem duhu da smo djeca Božja. Stoga zahvaljujmo Bogu Ocu i molimo: Oče naš, čuj svoju djecu!

Ne dopusti da nas vodi duh svijeta koji je u vlasti Zloga, — nego Duh koji dolazi od tebe.

Večernja VII srijede:

Hvalimo i zazivajmo Boga s apostolima i sa svima koji uživaju prvine Duha Svetoga: Gospodine, usliši nas!

Pošalji svojega Duha u srca svojih vjernika, — da opere što je kaljavo i natopi što je suho.

Neka dođe tvoj Duh i neka se udostoji upravljati tokom vremenâ — i obnoviti lice zemlje.

Jutrenja VII četvrtka:

Blagoslovljen Krist Gospodin po kojemu svi imamo u Duhu Svetom pristup Ocu. Molimo: Kriste, čuj nas!

Pošalji svoga Duha, željenoga gosta duše, — i daj nam da ga nikada ne ražalostimo.

Po svojemu nas Duhu tako sjedini sa sobom, — da nas nevolja, progonstvo i pogibelji nikada ne odijele od tvoje ljubavi.

Večernja VII četvrtka:

Molimo Krista, koji je blagoslovljen u vijeke, da na sve koje je otkupio pošalje Duha Svetoga. Zazivajmo ga: Gospode, pogledaj na sve koje si otkupio!

Pošalji Crkvi Duha jedinstva, — da nestanu kavge, mržnje i razdori.

Ti, koji si se moleći Duhom Svetim spremao za djelo služenja, — daj neka tvoj Duh vodi svećenike u molitvi spremne da obavljaju svoje zadaće.

Neka tvoj Duh vodi sve upravljače, — da teže za blagostanjem svih ljudi.

Jutrenja VII petka:

Neka nam udijeli Gospodin, kojemu čast i slava zauvijek, da obilujemo u nadi i jakosti Duha Svetoga. Molimo: Gospodine pomози i spasi nas!

Svemogući Oče, koji znaš kako smo slabi i u molitvi, — daj nam svojega Duha koji neka moli za nas.

Pošalji svojega Duha, preblašeno svjetlo, — da posve ispuní naša srca.

Večernja VII petka:

Blagoslivljamo Oca, koji je na poganske narode izlio milost Duha Svetoga, i molimo ga da ona sve više raste: Neka se razlijeva, Gospode, milost Duha Svetoga!

Ti, koji si jakošću Duha Svetoga pomazao Krista za službu spasenja, — daj da on opet prođe svijetom čineći dobro i ozdravljajući sve.

Pošalji svojega Duha, svjetlo srdaca, — da učvrsti one koji kolebaju u vjeri.

Pošalji svojega Duha, koji je odmor u trudu, — da podigne umorne i skršene duhove.

Jutrenja VII subota:

Svi koji smo kršteni u Duhu Svetom slavimo Gospodina zajedno sa svima kršćanima. Zazivajmo ga: Gospodine Isuse, posveti nas u Duhu!

Pošalji na nas Duha Svetoga, da te pred ljudima priznajemo kao svojega Kralja i Gospodina.

Svojom životvornom milošću sređuj duše vjernika, — da dragovoljno i radosno primaju darove Duha.

Udijeli nam jakost svojega Svetoga Duha, — da izliječi i krijepi ono što je u nama bolesno.

I Večernja Duhova:

Velikim slavljem slavimo Boga, koji je o završetku danâ Pedesetnice s neba ispunio apostole Duhom Svetim. Radosna ga i odana srca zazivajmo: Pošalji svoga Duha i obnovi svijet!

Ti si na početku stvorio nebo i zemlju a u punini si vremenâ sve obnovio u Kristu, — svojim Duhom neprestano obnavljaj lice zemlje na spasenje.

Ti si u Adamovo lice udahnuo dah života, — pošalji svojega Duha Crkvi da ona od njega živi i pomlađuje se te tako oživljava svijet.

Svjetlom svoga Duha prosvijetli sve ljude i rastjeraj maglu našega vremena, — da se mržnja preokrene u ljubav, žalost u radost i ratovi u žuđeni mir.

Ljudski rod natopi vodom svojega Duha koja je potekla iz Kristova boka, — da se naša zemlja oslobodi svega trnja zla.

Ti Duhom Svetim vodiš ljude u život i slavu, — po njemu daj da pokojni u domovini uživaju sva veselja ljubavi.

Jutrenja Duhova:

Krista Gospodina, koji je Duhom Svetim sabrao svoju Crkvu, zazivajmo čvrsto se ufajući: Obnovi, Gospode, lice zemlje!

Gospodine Isuse, koji si uzdignut na križ iz svojega boka izlio potoke žive vode, — pošalji nam Duha koji oživljava.

Ti koji si, proslavljen s desne Boga, udijelio učenicima Očev dar, — pošalji Duha Svetoga da on proizvede novi svijet.

Ti koji si svojim Duhom apostolima dao moć da oduzimlju grijehe, — uništi na svijetu grijeh.

Ti koji si obećao Duha Svetoga da će nas sve naučiti i sjetiti nas svega što si rekao, — pošalji Duha koji će rasvijetliti našu vjeru.

Ti si obećao poslati nam Duha istina da svjedoči za tebe, — pošalji toga Duha da nas učini tvojim vjernim svjedocima.

II Večernja Duhova:

Kličimo Bogu Ocu, koji je po Kristu sabrao svoju Crkvu, i molimo ga: Pošalji Crkvi svojega Svetoga Duha!

Ti koji jednim krštenjem u Duhu okupljaš sve ljude koje resi Kristovo ime, — učini da vjernici postanu jedno srce i jedna duša.

Ti koji Duhom ispunjuješ krug zemaljski, — daj da svi ljudi izgrađuju svijet u pravednosti i miru.

Gospode Bože, Oče sviju, koji sve raspršene sinove želiš okupiti u jednoj vjeri, — milošću Duha svetoga rasvijetli sav krug zemaljski.

Ti koji Duhom sve obnavljaš, — izliječi bolesne, utješi žalosne i svima udijeli spasenje.

Ti koji svoga Sina Duhom uskrisio od mrtvih, naša smrt-na tjelesa oživi za vječnost.

Budući da su ovi zazivi sakupljeni zajedno iz tridesetak skupina tih molitava, svatko će opaziti mnoga ponavljanja koja se u sklopu pojedinih skupina toliko neosjećaju. Bez sumnje, svi nam zazivi zajedno govore kako nas liturgija vodi Duhu Svetom da u njemu, duši Crkve, nađemo sve što trebamo za cijelu Crkvu i za svaku dušu.

Nije ovdje mjesto da se zaustavimo kod svih izraza kojima ti zazivi označavaju međusobne odnose u trojednom Bogu. Liturgija se ni tu, po svojem običaju, ne upušta u intelektualistična i teoretična razglabanja kojima su ljudi kušali i kušaju prodirati u tajnu presv. Trojstva i u nutarnji život nepristupačnog nam Boga. Radije nam zazivi govore, vrlo živo i konkretno, o onome što znamo iz objave o Ocu i Sinu i Duhu Svetom. Stoga to čine većinom biblijskim jezikom i tako je liturgija i kod ovoga svoga zadnjeg umotvora pokazala koliko se oslanja na Bibliju i kako obilato iz nje crpi. Slobodno se može reći da je glavna značajka svakodnevnih zaziva u obnovljenoj Jutrenji i Večernji: Biblija je ostala i ostat će našim najboljim molitvenikom.

Isto je tako važno uočiti da zazivi života i djelovanja Oca i Sina, a pogotovo njihova Duha, povezuju sa životom Crkve i svakoga od nas. Iz toga se najbolje vidi kako nam je nepristupačni i nevidljivi Bog blizu i kako je Duh Sveti, prema Kristovim riječima (Iv 14, 16-17) zaista kod nas, s nama i u nama. Koristilo bi još jedanput proći gornje zazive s obzirom na djelovanje Duha Svetoga u Kristovoj Crkvi i po Crkvi u ovom sadašnjem svijetu. Usto se treba potsjetiti da nam je pružena mogućnost i kod zajedničke i javne molitve dodati jedan zaziv koji će odrazivati potrebe naše mjesne Crkve i Crkve u našem kraju i narodu.

Što sve gornji zazivi žele isprositi svakome od nas, to mora biti poseban predmet našega osobnog razmišljanja. Ako to bude ozbiljno, iskreno i dosljedno, tražit će samo od sebe da se pretvori u naše angažirano sudjelovanje s Duhom Svetim i s njegovim mnogovrsnim darovima.

Martin Kirigin OSB